

EU-kjennelsen gir oss rett

Aftenbladet kommenterte 15. mars i tilknytning til Blidensol-saken en nylig avsagt kjennelse fra EU-domstolen. I den forbindelse ble det vist til at professor Mads Andenæs skal ha sagt at kjennelse er relevant for vår sak, men at den ikke er avgjørende fordi: «Vi har norsk likestillingslov og andre kilder som gjelder, og vi er på den måte ikke bundet av EU-domstolens avgjørelse.»

Men mener han at norsk lov går lenger i å la religion (teokrati) overstyre lovlig fattede vedtak (demokrati) enn hva som følger av menneskerettighetene som EU-domstolen dømmer etter? Det tror ikke jeg lovgiveren (Stortinget) har forutsatt.

Tolket loven feil

I argumentasjonen overfor diskrimineringsmyndighetene har vårt prinsipale standpunkt vært at de har tolket loven feil når de i tidligere saker har lagt til grunn at lovens ord «religion» ikke bare betyr «tro», men også «trosutøvelse». Vi har påpekt at mens tro er et forhold mellom individ og Gud er trosutøvelse noe som også kan angå andre og samfunnet. Derfor gir tolkingen en betydelig og utilsiktet utvidelse av lovens virkeområde. Slik har vi nevnt at trosutøvelse kan bestå i adferd som der kan være all grunn til å reagere mot, også med diskriminering.

Trosutøvelse kan spenne fra menneskeofring til bruk av klesplagg. Men felles for alle er at de er religiøst begrunnet.

For de som ønsker gudestyre (teokrati) er det taktisk hensiktssmessig å starte med noe så enkelt og ufarlig som tilsynelatende religionsbestemt klesdrakt. Det er jo en menneskerett å kle seg som man vil. Men når antrekket kolliderer med et menneskelig (demokratisk) fattet vedtak, må det i hvert fall i et demokrati vike. Således har EU-domstolen tidligere sagt at i Frankrike hvor man har lovfestet forbud mot religiøse plagg i offentlige stillinger, må hijab vike. I den nye kjennelsen har domstolen sagt klart at enhver arbeidsgiver kan vedta tilsvarende bestemmelser på den enkelte arbeidsplass, forutsatt at det ikke kun rammer en gruppe særskilt.

Forutsetningene er oppfylt

Vårt uniformkrav rammer enhver som ønsker å supplere uniformen med etniske, religiøse, livssynmarkerende eller politiske plagg eller symboler. Den nevnte forutsetningen er derved oppfylt.

Vi har begrunnet uniformsreglementet med hensynet til pasientene. Det er reelt og fastholdes. Men det er subsidiært i forhold til lovtolkingsfellen, som tilsier at noen begrunnelse egentlig ikke var nødvendig. Det siste fremgår også av EU-kjennelsen.

KIRSTEN DORIS SMEDVIG

Leder av Pleiehjemsforeningen i Rogaland